

FIZINIŲ IR
TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ
CENTRAS

**VALSTYBINIO MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO
FIZINIŲ IR TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ CENTRO DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LYČIŲ LYGYBĖS PLANO 2022-2027 M.
PATVIRTINIMO**

2021 m. gruodžio 31 d. Nr. A-100
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 852 „Dėl Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro pertvarkymo, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro įstatų patvirtinimo ir valstybės turto investavimo bei perdavimo pagal valstybės turto patikėjimo sutartį“ 31.12 papunkčiu:

1. tvirtinu Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro Lyčių lygybės planą 2022-2027 metams (pridedama);

Direktorius

Gintaras Valušis

Parengė
Jevgenija Jefremova
2021-12-31

VALSTYBINIO MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO FIZINIŲ IR TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ CENTRO LYČIŲ LYGYBĖS PLANAS 2022-2027 METAMS

Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras (toliau - FTMC) yra didžiausia mokslinių tyrimų įstaiga Lietuvoje, vykdanči unikalius mokslinius tyrimus ir technologinės plėtros darbus mokslo srityse. Mūsų bendruomenę sudaro akademiniai darbuotojai, turintys mokslų daktaro laipsnį, tyrėjai, tarnybų ir administracijos darbuotojai (viso 660, iš jų - 262 moterys, 398 vyrai), doktorantai (viso 114, iš jų - 37 moterys, 77 vyrai) ir studentai, atliekantys praktiką FTMC. Centro valdymo organai yra visuotinis dalininkų susirinkimas, direktorius, mokslo taryba, taip pat turime patariamąją funkciją atliekančią tarptautinę patarėjų tarybą bei darbuotojų interesus atstovaujančią darbo tarybą.

FTMC vykdo jungtines III pakopos (doktorantūros) studijas kartu su Vilniaus universitetu (Fizika N002, Chemija N003, Medžiagų inžinerija T008) ir Vilniaus Gedimino technikos universitetu (Elektros ir elektronikos inžinerija T001) ir nors nevykdo I (bakalauro) ir II (magistro) pakopų studijų, tačiau sudaro sąlygas universitetų I ir II pakopų studentams FTMC atlikti praktiką ir rengti baigiamuosius darbus.

FTMC vykdydamas mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, doktorantūros studijas, nori užtikrinti lygias galimybes mokslo ir studijų veikose, įskaitant palankių darbo bei studijų sąlygų ir kokybės gerinimą išlaikant pagarbą žmogaus teisėms. Tuo tikslu FTMC parengė lyčių lygybės planą.

FTMC lyčių lygybės planas (toliau - LLP) - priemonė, kuri ne tik padės užtikrinti lygias galimybes visiems FTMC dirbantiems, studijuojantiems ir ketinantiems prisijungti prie FTMC bendruomenės, bet ir skatins teigiamus sisteminius, struktūrinius, kultūrinius pokyčius FTMC, siekiant lyčių balanso. FTMC LLP apima penkias kryptis, kurių įvykdymo bus siekiama per LLP nurodytas priemones, o veiksmingumas fiksuojamas per atliktas procedūras. Tikimės, kad šios priemonės pagalba tapsime dar patrauklesne įstaiga, kurioje tikslų bendruomenės nariai galės siekti ne tik nepaisant lyties, bet ir nepatiriant jokios diskriminacijos kitais pagrindais.

FTMC LLP parengtas vadovaujantis Europos Sąjungos direktyvomis bei nuostatomis, įskaitant Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) parengtomis rekomendacijomis Lyčių lygybės planui (LLP) paruošti (Gear Tool) bei Lietuvos Respublikos įstatymais, į kuriuos yra perkeltos ir Europinės nuostatos, tokiais kaip:

- **Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymas**, kuris užtikrina, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu;

- **Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas**, kuris užtikrina, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos moterų ir vyrų lygios teisės, bei uždrausta bet kokia diskriminacija dėl asmens lyties, ypač kai tai susiję su šeimine ar santuokine padėtimi;

- **Lietuvos Respublikos darbo kodeksas**, kurio 26 straipsnis įpareigoja darbdavį įgyvendinti lyčių lygybės ir nediskriminavimo kitais pagrindais principus, užtikrinti, kad darbovietėje būtų paskelbta lygių galimybių politika bei paskelbtos priemonės, padėsiančios įgyvendinti lygių galimybių politiką ir jos vykdymo priežiūros principus;

bei

- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro parengtos rekomendacijos lygioms vyrų ir moterų galimybėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijose užtikrinti, kurių tikslas Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms nustatyti gaires, skatinančias moterų ir vyrų lygybę, eliminuojančias nelygybės apraiškas mokslo ir studijų srityse.

Rengiant FTMC LLP taip pat buvo atsižvelgta ir į šiuo metu FTMC veiklą reglamentuojančius vidaus teisės aktus:

- Lygių galimybių politikos ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašą, kuris nustato lygių galimybių FTMC principus, jų įgyvendinimo darbe sąlygas ir tvarką, jo tikslas – užtikrinti, kad visiems FTMC dirbantiems darbuotojams, kandidatams eiti pareigas būtų taikomi vienodi reikalavimai, susiję su atliekamo darbo kokybe ir kompetencija, nepaisant asmens lyties, rasės, tautybės, kilmės, kalbos, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, religijos, šeiminių padėties ar etninės priklausomybės;

- Akademinės etikos kodeksą, kuris skirtas nustatyti svarbiausias etiško akademinio elgesio normas įtvirtinant vieningai suprantamą akademinės etikos principų turinį visiems akademinės bendruomenės nariams. Kodeksas taikomas visiems FTMC akademinės bendruomenės nariams (mokslo, ne mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams, doktorantūros studentams bei studentams, atliekantiems praktiką FTMC), tiesiogiai dalyvaujantiems mokslo ir FTMC vykdomų studijų veikloje;

- Darbo tvarkos taisyklės, kuriose įtvirtinta, kad FTMC darbuotojai savo pareigas turi atlikti dorai, būti geranoriškais kitų darbuotojų atžvilgiu vykdant FTMC misiją; laikytis darbo drausmės, mandagiai ir pagarbiai elgtis su kolegomis; nevykdyti veiklos, kuri savo pobūdžiu ir esme yra nesuderinama su FTMC, kaip mokslo įstaigos, tikslais, tai pat veiklos, kuri diskredituotų FTMC; darbo santykiai grindžiami vienu kitoms darbuotojų tolerancija, padorumu ir sąžiningumu. Sąžiningumą ir pagarbą vieni kitiems privalo rodyti darbdavys, padalinių vadovai ir darbuotojai, nesvarbu, kokia jų tarnybinė padėtis;

bei

papildomai atlikta anonimine FTMC darbuotojų apklausa, kurios rezultatai taip pat įtakojo FTMC LLP nurodytų priemonių įtraukimą.

LYČIŲ LYGYBĖS PLANAS 2022-2027 METAMS
TIKSLAS – SKATINTI LYGIAS GALIMYBES PER TVARIĄ ORGANIZACIJOS KULTŪROS TRANSFORMACIJĄ

Eil. Nr.	Priemonės	Procedūros	Atsakingi asmenys, padaliniai	Igyvendinimas
1.	<p><i>Kryptis – stiprinti lygias galimybes profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyroje bei organizaciniame kultūroje</i></p> <p>Parengti informaciją apie vienodas galimybes FTMC derinti darbą, studijas su įsipareigojimais šeimai bendruomenės narėms (-iams), kurios (-ie) augina mažamečius vaikus ir (arba) turi šeimos narius, kuriems yra reikalinga globa.</p>	<p>Atlikta darbuotojų apklausa ir išsiaiškintos aplinkybės, sąlygos, padedančios suderinti darbo ir šeimos pareigas, t.y. įvertinta kokių lankstčių darbo sąlygų trūksta arba kokia apimtimi turi būti pakeistos, papildytos jau esamos.</p>	<p>Administracija Skyrių/padalinių vadovai</p>	<p>Iki 2022 m. spalio mėn. organizuota apklausa, parengta ir Administracijai pateikta analizė (suvestinė), apibreziantį lankstčių darbo sąlygų buvimą, trūkumą FTMC;</p> <p>Įvertinus apklausoje pateiktus siūlymus bei FTMC finansines galimybes (resursus), sudaryta galimybė FTMC bendruomenei naudotis papildomų naudų, susijusių su lankstčiomis darbo sąlygomis, paketu;</p> <p>Visoms (-iems) FTMC bendruomenės narėms (-iams) išplatinta informacija apie galimybes FTMC derinti darbo, studijų ir šeimos pareigas. Nuolatinai tokią informaciją atnaujinti ir laikyti patalpinta FTMC intranete.</p>

2.	FTMC bendruomenės konsultavimas, švietimas lyčių lygybės bei lygių galimybių temomis.	Rengiami (mokymai), skatinamos viešinamos pranešimai, susiję su lyčių lygybe bei lygių galimybių politika.	Administracija Skyrių/padalinių vadovai Viešųjų ryšių specialistas	Iki 2022 m. liepos mėn. atliktą apklausa ir išsiaiškintas seminarų poreikis; Vadovaujantis apklausos rezultatais vedami seminarai, skatinamos diskusijos tarp skyrių, tarnybų darbuotojų, studentų. Nuolatinai FTMC tiek vidiniame, tiek išoriniame puslapyje talpinama informacija lyčių lygybės, lygių galimybių tematika.
3.	Įvertinti galimybes FTMC organizuoti vaikų edukacinius renginius, stovyklas bei skatinti FTMC bendruomenės narių vaikų dalyvavimą jose.	Identifikuotos objektyviai įmanomos galimybės, parengti siūlymai.	Administracija	Iki 2023 m. sausio mėn. atliktas vertinimas ir konkretūs siūlymai pateikti Administracijai.
Kryptis – siekti lyčių pusiausvyros vadovaujant ir priimant sprendimus				
4.	Siekti lyčių balanso skiriant į vadovaujancias pareigas ir (arba) valdymo organus bei FTMC darbo grupių, komisijų ar komitetų, tarybų sudėtis.	Parengtos lyčių balanso principu pagrįstos rekomendacijos (gairės), kuriomis direktorius ir (arba) kiti administracijos, skyrių, padalinių vadovai vadovaujasi skirdami, tvirtindami vadovaujancias pareigas/valdymo organus, FTMC darbo grupių, komisijų ar komitetų, tarybų sudėtis.	Administracija Skyrių/padalinių vadovai	Iki 2022 m. gruodžio mėn. parengtos ir Administracijai pristatytos rekomendacijos (gairės).
5.	Stiprinti lyčių lygybės bei lygių galimybių politiką FTMC.	Lyčių lygybė, lygių galimybių politika identifiukuota kaip vienos iš FTMC veiklos prioritetai ir įtrauktos į strateginius FTMC veiklos planus.	Administracija	2023/2025/2027 m. strateginiuose FTMC veiklos planuose įtrauktos lyčių lygybės, lygių galimybių politikos nuostatos kaip vienos iš FTMC veiklos prioritetai.

<i>Kryptis – siekti lyčių lygybės karjeros ir idarbinimo srityse</i>			
6.	Parengti rekomendacijas (gaires), skirtas skatinti teigiamus pokyčius FTMC bendruomenės narių karjeros e.	Atlikta darbuotojų apklausa ir išsiaiškintos aplinkybės, galinčios įtakoti teigiamus pokyčius darbuotojų karjeros e.	Direktorius Administracija
7.	Darbo užmokesčio (įskaitant mokamą priedų, priemonų, premijų) analizė.	Atlikta analizė dėl mokamo darbo užmokesčio lyties ir užimamų pareigų aspektu.	Administracija
<i>Kryptis – lyčių aspekto integravimas į mokslinių tyrimų ir mokymo turinį</i>			
8.	Skatinti mokslo darbuotojas (-us) rengti mokslo publikacijas, paraiškas bei dalyvauti mokslo projektuose išlaikant lyčių balansą.	Atlikta darbuotojų apklausa ir įvertintos aplinkybės, galinčios įtakoti teigiamus pokyčius lyčių aspekto integravimui į mokslinius tyrimus.	Administracija
9.	Parengti metodinę medžiagą apie lyčių balanso naudą projektuose teikiant projektines paraiškas.	Parengta metodinė medžiaga.	Administracija
10.	Skatinti mentorystę ar kitas veiklas, kurios kviestų jaunimą rinktis gamtos ir technologijos mokslo krypčių studijas bei savo mokslinę ateitį sieti su FTMC.	Identifikuotos tikslinės grupės, numatyti atrankos principai, bendras sutarimas su mokslininkais dėl veiklos modelio.	Administracija
<i>Kryptis – priemonės prieš smurtą dėl lyties, įskaitant seksualinį priekabiavimą</i>			
11.	Sukurti FTMC saugų kanalą (sistemą), skirtą pateikti informaciją, susijusią su	Įvertintos organizacinės, techninės aplinkybės, FTMC	Administracija FTMC IT
			Iki 2022 m. kovo mėn. sukurtas ir realiai veikiantis

Iki 2022 m. gruodžio mėn. atlikta apklausa, parengtos rekomendacijos (gairės) pateiktos FTMC Administracijai.

Iki 2022 m. gruodžio mėn. atlikta 2022 m. mokėto darbo užmokesčio analizė ir pateikta Administracijai.

Atliktos analizės nuasmeninti duomenys patealpinti FTMC intranete.

Iki 2022 m. liepos mėn. atlikta apklausa, parengtos rekomendacijos (gairės) pateiktos FTMC Administracijai.

Iki 2022 m. kovo mėn. parengta metodinė medžiaga, informacija patealpinta FTMC intranete bei pateikta visoms (-iems) darbuotojoms (-iams) el. paštu ar kita forma.

Iki 2022 rugsėjo mėn. parengtas bandomasis projektas.

Iki 2022 m. kovo mėn. sukurtas ir realiai veikiantis

	seksualiniu priekabiavimu, diskriminacija ir kt. nederamo elgesio apraiškomis.	bendruomenės narėms (-iams) teikti informaciją su galimybe išsaugoti anonimiškumą.	kanalas (sistema) teikti informaciją. informacija patalpinta FTMC intranete bei pateikta visoms (-iems) darbuotojoms (-ams) el. laišku ar kita forma.
12.	Paskirti asmeni, atsakingą už lygių galimybių, nediskriminacijos politikos įgyvendinimo kontrolę bei organizacijų psichologiją FTMC.	Isteigta nauja pareigybė lygių galimybių, nediskriminavimo politikos ir organizacijų psichologijos įgyvendinimo sritims kuruoti ir paskirtas FTMC darbuotojas šias pareigas vykdyti.	Iki 2022 m. rugsėjo mėn. Isteigta nauja pareigybė ir oficialiai paskirtas darbuotojas vykdyti pareigas. Informacija patalpinta FTMC intranete bei pateikta visoms (-iems) darbuotojoms (-ams) el. laišku ar kita forma.